

GAZİANTEP

Kültür

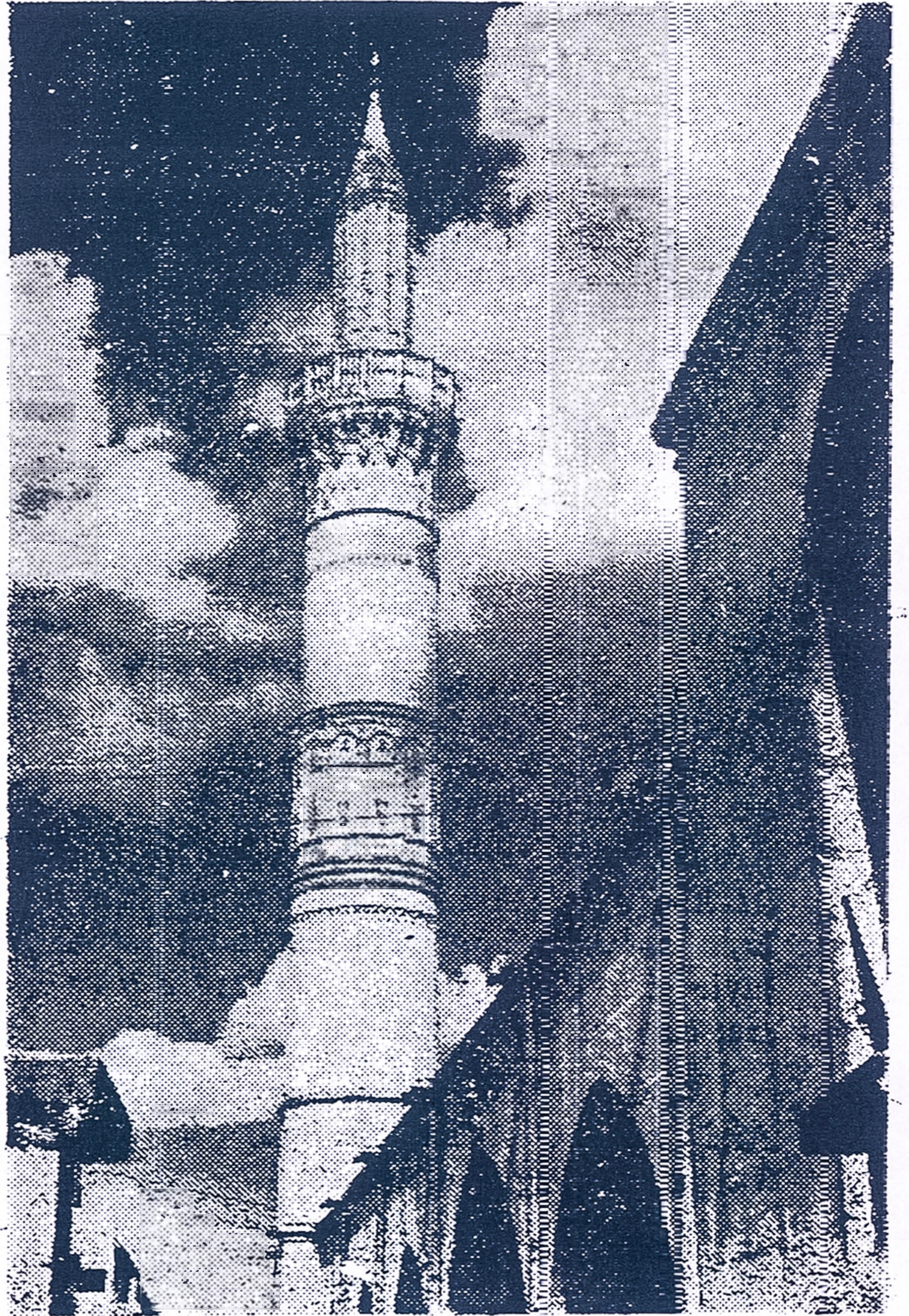
Fikir ve San'at Dergisi

SAYI : 9

10 TEMMUZ 1958

100 KURUŞ

Ömer Asım Aksoy
Ömer Özbaş
Cemil Güçyetmez
Uğur Barlas
Abdülkadir Batur
Şahap Karslıgil
Faik Muhsinoğlu
M. Güner Samlı
Nezih Çankaya
Hasan Öztas
Mustafa Kartal
Benen Canbolat
Mehmet Solmaz
M. Doğan Semiz
Yıldırım Kavraal
Cabir Tekin
Mustafa Yazgan
Mahmut Türkmen
Mehmet Tahmisçi
Necati Eroğlu
Fikret Öz
Hulûsi Yetkin

Gaziantep Eyuboğlu Camii

(Güner Tecer'in Koleksiyonundan)

Dernek üyelerine duyurulur

Gaziantep Kültür Derneği yıllık genel kurul toplantısı 24.Ağustos.1958 tarihinde yapılacaktır. Bu kongrede çok önemli tüzük tadil teklifleri mevcut olup yeni şubeler kurulması teklif edilmektedir.

Kongrede, öğrenciye yardım nisbeti ile kültürel faaliyetlere ayrılacak tahsisatın nisbetinin tayini meselesi de görüşülecektir.

Yeni merkez yönetim kurulu seçimi yapılacaktır.

Genel kurul toplantısına iştirak etmek isteyen Gaziantep'li, dernek üye kâğıdını doldurup imzalamaları gerektir.

Merkez Yönetim Kurulu

Kültür ve Yayın Şubesi mensuplarına duyurulur

24.Ağustosta yapılacak genel kurulda şubemizin haklı davasını savunmak için iştirak etmeyi ihmal etme! Henüz üye olmayan taraftarlarımızı derneğe üye olmaya davet ederiz.

Kültür ve Yayın Şubesi adına:

Avukat Hulûsi Yetkin (Şube Başkanı); emekli öğretmen Şakir Sabri Yener (Kitaplık ve Arşiv kolundan); Avukat Cemil Cahit Güzelbey (Yayın kolundan); emekli öğretmen Ömer Özbaş (Yayın kolundan), tüccar Abdullah Edip Çitçi (Sergi kolundan); emekli öğretmen Cemil Güçyetmez (Yayın kolundan); Eczacı İhsan Güzel (eski dernek başkanı); Mehmet Ali Anlar (Tiyatro ve Müzik kolundan); Uğur Barlas (Yayın kolundan).

Dernek Haberleri

1. Mevcutları kalmıyan Gaziantep Kültür Dergisinin 1 ve 2 nci sayılarının 2 nci baskıları yapılmıştır.

2. Kitap ve Dergi yayın kolu 7 nci kitabı olan Mehmet Solmaz'ın yazdığı (Keşiş D.ğı Arpalık) isimli fıkra ve makaleler kitabını yayınlamıştır.

3. Kültür ve Yayın Şubesine bağlı olarak çalışan Gaziantep kılavuzunu hazırlama komitesi, mali işkânsızlıklar sebebiyle genel kurul toplantısına kadar çalışmalarını durdurmaya karar vermiştir.

4. Güner Tecer tarafından Kitaplık ve Arşiv koluna Gaziantep ile ilgili çok güzel fotoğraflar bağışlanmıştır.

5. Derneğimizin genel kurulu 24. Ağustos 1958 günü toplanacaktır. Bu seferki kongreye fazla iştirak olacağı tahmin edildiğinden kongrenin Öğretmen Okulu Müsamere salonunda yapılması düşünülmektedir.

6. Derneğimizden yardım görüpte borcunu yardım yönetmeliği gereğince vaktinde ödemeyenlerin dergide zaman zaman isimlerinin yayınlanmasına Merkez Yönetim Kurulunca karar verilmiştir.

7. 27.Haziran 958 tarihinde Gençlik Sesi Gazetesinin altıncı sayısı yayınlamıştır. Bu sayı Kıbrıs davamızdan bahset-

(Devamı sahife 23 de)

Dernek Adına Sahibi:

AVUKAT
HULÜSİ YETKİN

Mesul Müdürü:

SAİT SÖYLEMEZ

Dizildiği ve Basıldığı yer
Gaziyurt Matbaası
GAZİANTEP

GAZİANTEP

Kültür

AYLIK FİKİR VE SANAT DERGİSİ

CİLT : 1 10 TEMMUZ 958 SAYI : 9

İdare Merkezi :

Park Sokak No. 33

Telefon : 2998

GAZİANTEP

Satış Merkezi :

Güneydoğu Yayın ve
Kitabevi

GAZİANTEP

GAZİANTEP YÜKSEK TAHSİL OKUTMA VE KÜLTÜR DERNEĞİ ORGANIDIR

KIBRIS MİTINGİ

Türkiyede ilk miting İstanbulda yapılırken, derneğimize bir çok genç başvurarak Gaziantep'tede bir mitingin tertip edilmesini istemişlerdi. Gençlik, Gaziyurt'unda sesini bütün dünyaya duyurmak istiyordu.

Derneğimiz, Kıbrıs mitingine müsaade almak için Vilâyet, Dahiliye Vekâleti ve Milletvekillerimiz nezdinde teşebbüse geçti. Nihayet Gaziantep'tede miting yapılmasına izin çıktığı gün, Derneğimiz Merkez Yönetim Kurulu derhal Belediye Başkanımız Necmi Bayram'la temasa geçmişti. Necmi Bayram miting hazırlıklarında canla başla çalıştı. Şehrimizin bütün dernek ve teşekküllerinin başkanları ile orta dereceli okul müdürleri toplantıya davet edildi. Davet edilenlerin hemen hepsi heyecanla bu vazifeye koştular. Mitingin şehrin en büyük meydanı olan istasyon meydanında yapılmasına karar verildi. Üç komite seçildi. Birinci komite istasyon meydanının tanzimi işi ile uğraştı. İlhan Erman ve Mehmet Bakbak'ın gayretiyle birinci komite vasifesini başardı. İkinci komite Kültür Derneği ełamanlarından kurulmuştu. Bu komite ise halkın miting sahasına sevki ve döviz işi ile uğraşacaktı. İkinci komiteye 500 den fazla genç yardımcı oldu. Gençler yer yer bir çok dövizler hazırladılar. Feridun Erserim ve

Mehmet Öztürk Adanaya kadar giderek Adana mitingini dövizlerin de getirdiler. En iyi dövizler öğretmen okulunda hazırlandı. Halkı mitingden haberdar etmek için binlerce ilân dağıtıldı. Gençlik Sesi gazetesinin Kıbrıs özel sayısı hazırlanarak köylere kadar gönderildi. Belediye hopelerunda gençler devamlı konuşmalar yaptılar. Miting günü yeşil-kırmızı renkli Kıbrıs rozetlerinden binlercesi halkımıza dağıtıldı. Civar şehirler halkına telgraflar çekilerek davet edildi. Mitinge binlerce Adanalı, Maraşlı, Nizipli, Kilisli, Oğuzelili, Birecikli, Arabanlı, İslâhiyeli ve civar köyler halkı da katıldı. 4.Temmuz.958 Cuma sabahı şehir bayraklarla süslendi. Miting saat 14 de başlayacaktı. İstasyon meydanı saat 10 dan itibaren dolmaya başlamıştı. Şehrin muhtelif semtlerinde 22 davul ve zurna öğleye doğru çalmaya başlamıştı. Muhtelif guruplar yaya ve bindirilmiş olarak şehri dolaşıyorlardı. Bilhassa gençler Öğretmen okulu ile Şehitler Kütüphanesinde, Eski Muharipler ise Belediye önünde toplanıyorlardı. Saat 13 de Şehitler Abidesine şehir adına çelenk kondu. Saygı duruşunda bulunuldu. Guruplar istasyon meydanında saat 14 den evvel yer aldılar. Kültür Derneğinin kolu kırmızı bağlı 150 kişilik gençlik teşkilâtı, emniyet kuvvetlerinin müdahalesine çok defa lüzum bırak-

DERNEK ÜYELERİNDEN DİLEĞİMİZ

madılar. Saat 14 de İstanbul, Ankara ve İzmir radyolarından naklen yayın başlar-ken muazzam istasyon meydanı hıncahınç dolmuş bulunuyordu. Tahmin edilen rakamların çoğu 50.000 nin üzerinde idi. Hülâsâ ikinci komite de vazifesini yapmış bulunuyordu. Halkımız mitinge büyük ilgi göstermişti. Mitingde İngiltereyi bir deve, Makariosu bir eşek temsil ediyordu. Üçüncü komitenin vazifesi mitingde konuşacak hatipleri seçmekti. Üçüncü komite dört orta dereceli okul müdürü ile bir öğretmen, bir gazeteci ve Kültür Derneği temsilcisinden müteşekkildi. Söz komitesi konuşmak isteyenler tarafından tarifi imkânsız çok zor duruma düşürüldü. Konuşmak isteyenlerin sayısı 250 kişiyi bulmuştu. Bunlardan bazıları en iyi konuşanın kendisi olduğunu ısrarla iddia ediyor, hatta bazıları komitenin toplantılarında bile bulunmak istiyor ve müdahale ediyordu. Konuşmak isteyenlerden çoğu sayfalar dolusu ve miting havasına uymuyan yazılar hazırlamışlardı. Komitenin tenkitlerine ve ileri sürdüğü şartlara uygun hareket eden pek az hatip vardı.

Gaziantep halkı doğuştan ağırbaşlı ve sessizdi. Fakat birde heyecanlandımı coşardı. Derneğimiz temsilcisi halkımızın bu vasfını ileri sürerek, halkın dilinden anlıyan Gaziantepli gençler ve esnaf hatiplerine daha fazla söz verilmesini ısrarla istedi. 220 ye yakın genç ve esnaf hatibi arasında seçme yapılması ve hatta bizzat dinlenilmeleri teklifinde bulundu. Söz komitesi bu teklifleri kabul etmedi. Derneğimizde millî tesanüdü bozmamak için komiteye itaat etti. Neticede bazı mükemmel konuşmalar oldu ise de, halk çok defa heyecana getirilemedi. 45 hatip konuşmasına rağmen Gaziantep'e yakışır mükemmel bir miting yapıldığı iddiasında değiliz. Miting sebebiyle derneğimizin 4000 lira kadar bir masrafı oldu. Şehir meclisimizin derneğimizi bu ağır yükten kurtaracağını ümit ediyoruz.

H. YETKİN

Gaziantep Kültür Derneği 11 yıldanberi yüze yakın yüksek tahsil öğrencisine onbinlerce lira maddî yardımda bulunmuştur. Bu yardım faizsiz borç verme şeklinde yapılmaktadır. Mezun olan öğrenciler, mezun olduktan 1 yıl sonradan itibaren ayda 25 liradan olmak üzere Yardım Yönetmeliği ve Noterlikte verdikleri taahhütname sebebiyle borçlarını ödemeğe mecburdurlar. Maalesef borcunu muntazam ödeyen pek az hemşerimiz vardır. Hattâ bir çoğunun adresini bile bilmiyoruz. Sayın okuyucularımızdan aşağıda isimleri yazılı şahısların adreslerini bilenlerin derneğimize bildirmelerini dileriz. Bu şahısların adresleri tesbit edilir edilmez icraya verilecektir. Gelecek sayıdan itibaren icraya verilen borçlularda ilân edilecektir. Amacımız, talebe yardımının işler şekle girmesi ve önümüzdeki ders yılında daha fazla öğrenci okutmaktır.

Adreslerini bilmediğimiz borçlulardan 21 kişilik ilk gurup şunlardır :

Kâzım Özbayram, Turgut Eser, Hayri Güneri, Celal Kalyoncu, Mehmet Tosyalı, Sabiha Kızıllan, Halil Akın, Ekrem Göğüş, Hüseyin Garip, Ökkâş Yıldırım, Orhan İmer, Sıtkı Günay, Bahaettin Kocamaoğlu, İrfan İmer, Selahittin Hekim, Mustafa Hayırlıgil, Mehmet Bazoğlu, Doğan Şerafettinoğlu, Nihayet Pahalı, Saip İzgi, Hasan Şaver.

Yukarıda isimleri yazılı şahıslar 7 aydanberi müteahhit ilânlarımıza rağmen, adreslerini dahi derneğimize bildirmemişlerdir. Sayın üyelerimizin yardımlarını tekrar tekrar dileriz.

Merkez Yönetim Kurulu

Yalnız zengin olmak gayesile para biriktirmek; aşağı bir ruha ve dar bir kafaya sahip olmanın işaretidir.

MÜTERCİM ASIM'IN

Lûgatciliği ve Lûgatleri

Ömer Asım AKSOY

(Sayı 8 den Devam)

I. Burhan-ı kaati tercümesi :

Asım 34-35 yaşlarında Antepten İstanbula gitti. Bir buçuk-iki yıl sonra yani 1791 de Tebrizli Hüseyin bin Halef'in Burhan-ı Kaati' âdli Farsçadan Farsçaya lûgat kitabını Türkçeye çevirmeğe başladı. Bu işi altı yıl süren bir çalışna sonunda bitirdi. Kitap birkaç kere basıldı. Baskılardan biri 853 büyük sayfa tutar. Burhan-ı Kaati' farsçanın tanınmış lûgat kitaplarından. Kelime zenginliği bakımından Fars'çada dahâ büyük eserler vardır. Fakat anlamları açıklamada Burhan-ı Kaati' çok üstündür. Hele bir çok bitkilerin ve bazı maddelerin ne gibi hastalıklarda kullanılacağı hakkında geniş bilgi verir. Aşğıda gösterdiğimiz örneklerden de anlaşılacağı üzere Asım Burhan-ı Kaati' tercümesinde gerek tarifleri ve açıklamaları yaparken, gerekse Farsça kelimelere karşılık gösterirken kullandığı öz Türkçe sözler arasında "bizim diyarda... tâbir olunur,, „İstilâhımızda... tâbir olunur“, „bizim semtlerde... tâbir ederler“ diyerek pek çok Gaziantep kelimesi de vermiştir. Örnekler:

§ Hazir: Ateşli kül mânasınadır ki bizim semtlerde ör tâbir olunur.

§ Bûriya Kûbî: Cedit bina olunan hanelerde ahıbba birbirine eyledileri davet ve ziyafete denir ki bizim diyar istilâhında oda yağlama tâb olunur.

§ Türkçûş: Yarı pişmiş ettir ki istilâhımızda tatarı tâbir olunur.

§ Çavli: Sazdan veya hasır otundan örülmüş yassı tabaktır. Anınla galle evsüp topraktan pâk ederler. Türkide tepir tâpir ederler.

§ Bâm gülân: Tulâni ve musaykal ve müdevver bir taştır. (Kârgir hane sutûhu üzere vazederler, İki başlarında iki küçük sûrahları olmağla ol sûrahlara iki a-

yaklı bir çatal bir ağaç geçirirler. Hanenin üzeri örtüldükte veya yağmur akelerinde ağaç ile mezbur taşı beri öte çekerler. Damın toprağı pekişüp ve henvar olur. Aşğısına yaş nufuz eylemez. Rum diyarında sutûh, tuğla aktırınası olmağla mütearef değıldir. Lâkin bizim diyarların ebniyesi kârgir olduğundan müteareftir. Ol taşa loğ ol ağaca loğ ağacı ve vech-i meşruh üzere beri öte çekmeğe loğlamak tâbir ederler.

§ Fûrate: Azerbaycanda bastık ismidir. Üzünün şirasını galiz olunca kaynattıktan sonra bir miktar nişasta çalup kıvama getirirler. Ve ceviz ve badem ve fıstık içleri dizilmiş iplikleri ana batırup kurudurlar. (Bizim diyarda buna sucuk derler. Antep sucuğu meşhurdur. Ve bastık vech-i meşruh üzere kıvama gelmiş sebzeyi çarşaf misillü nesnelere üzere yayup kuruyunca terk ederler. Bادهû soyup kıt'a kıt'a ederler. İktiza eyledikçe badem ve fıstık sarup tenavül ederler.)

§ Giysû filâ: ... Sulp ve sengin bir samg ismidir. Bir neci belût ağacından hasıl olur. (Bu samg Türkide taş yalını dedikleridir. Musannifin ağaçtan hasıl olur dediği müfredatın mecmuuna mahaliftir.)

§ Çeşan: Bu lûgat bazı ferhenkte zal-i muceme ile "güzer,, ve bazısında za-yi muceme ile „gürz“ resmolunup ve ikisinde dahi şahit irat olunmamıştır. (Lâkin tettebbu ile cenk alâtında "gürz,, olduğu nümayan oldu.)

§ Behek: Bir marazdır. Hâdis olduğu bedenin beşerisi pul pul beyaz olup biaynihi kurbağa alacasına döner. "Behak,, muarrebîidir. (Ve muarrebîyle maruftur. Beras illeti bundan başkadır. Berasın madesi uzvun içice olup cemi lâhmi tağıyir

Gaziantep'te TELEFON ve REHBER

CABİR TEKİN

Bundan 82 yıl evvel Alexander Graham Bell telefonu icat etmiş. Gaziantep'e ise telefon, bundan 11 yıl önce gelebilmiş. İlk yıl bir yüzlük telefon santrali faaliyete geçmiştir. Çok istek olduğundan 1950 de santral 400 aboneliğe yükseltilmiş. Devamlı istekler üzerine 1954 yılında P.T.T. binasında 2400 lük otomatik santral faaliyete geçmiştir Aradan bir yıl geçmeden 2400 lük telefon santralının da ihtiyaca kâfi gelmediği

ve ifsadeder. Amma behakın maddesi beşerdede olur.)

§ Gil-i Rumi: (Bir miktar kırmızı göğre mail ak ve hoşbû bir çamdur.) Müceffif ve kaabız ve hindiba suyuyla tılâ gözden gelen kanı dâfidir.

§ Çermesar: Câbeca çeşmesi firevan yere denir (« sar,, edat-ı ke ret olmağla pınarlık demek olur). Ve izafetle Kuhistan memleketinde bir pınar adıdır. («Sar,, bu makamda çekirde kuşuna ismidir ki sığırcık kuşu dedikleridir.) Bir mahalle çekirge müstevli olsa suyundan alup götürürler. (Atâbi sığırcık kuşları vardır. Götüren kimesnenin arkasına düşüp çekirge olan mahalle geldikte çekirgeye koyulurlar).

İlk örnekleri Farsça kelimelere karşılık olarak verilen Gaziantep kelimelerini göstermek için seçtik. Sonraki örnekleri Mütercim Asım'ın esere nasıl eklemeler yaptığını veya müellifin yanlışlarını nasıl düzelttiğini belirtmek için verdik. Meselâ „Bam gülân“ maddesinde müellifin yazdıkları Türkçeye çevrilirse yalnız şu sözler görünür: „Uzun, yuvarlak, düz bir taş tır ki pekişsin diye evlerin damları üzerinde yuvarlar“. Halbuki Asım buna yukarıda görüldüğü gibi uzun bir açıklama eklemiştir. (Devamı gelecek sayıda)

anlaşılmalı. 7000 abonelik bir santral kurulması için faaliyete geçilmiş Mevcut santral binasının genişletilmesi için inşaat başlanmıştır.

Bugün 2400 telefon abonesi olan şehirimizde, 1500 kişi de telefon almak için P.T.T. müdürlüğüne müracaat etmiş bulunuyor. Gaziantep P.T.T. idaresi, bugünkü şehir ihtiyacının 5000 lik santral ile karşılanacağı kanaatinde. Şehrin hızlı gelişmesi sebebiyle 4-5 sene sonra 7000 lik santralında kâfi gelmeyeceği belirtilmektedir.

Gaziyurdu 1954, Ağustos 1954, Temmuz 1957 tarihlerinde yayınlanmış 3 telefon rehberi vardır. Son yayınlanan telefon rehberi bugün için bir çok kimselere Gaziantep kılavuzu vazifesi görmektedir. Bu rehberden bir çok bilgiler öğrenmek mümkündür. Meselâ : İş ve meslek guruplarından en çok telefona sahip olanların Manifaturacılar(71 adet), komisyoncular (61 adet), Bakkallar (56 adet), Doktorlar (50 adet) olduğunu öğreniyoruz. 43 abonelik oto parça ve tamircileri, 41 adetle otelciler, 37 adetle terziler, 33 abone ile tuhafiyeciler, Dokuma tacirleri (29 adet), Kuyumcular (28 adet), Lokanta ve Kebapçılar (26 adet), Avukatlar (25 adet) le takip ediyor.

Rehberden Gaziantep yerli aileleri hakkında bilgi edinmek de mümkündür. Gaziantep'te ondan fazla telefon abonesi olan yerli ailelerin sayısı 18 i bulmaktadır. Bunlardan 29 abone ile Dâiler, 27 adet ile Yetkin'ler, 17 abone ile Kutlar'lar başta geliyor. Kutlar'ları 16 abone ile Atay ve Haksal aileleri, 14 abone ile Kepkep ve Ersoy aileleri, 13 atetle Kömürcü'ler, 12 abone ile Ocak, Göksel, Güllü, Besnili ve Eralp aileleri, 11 abone ile Gögüş, Güzel, Alevli, Kıratlı ve Yüksekbilgili aileleri takip etmektedir.

Gaziantep

Türkiye'nin BURGONE'u olabilir

Önceleri bütün coğrafi bilgilerime rağmen şarapçılığın bir memleketi zengin edebileceğine inanmazdım. Fakat, Fransa'nın Bourgone eyaletini gezdikten ve bu eyaletin merkezi olan Dijon da bir kaç ay geçirdikten sonra anladımki bir memleketi yalnız şarapçılık dahi zengin edebilir. Memleketimizin bugünkü inkişaf eden bağcılığını daha da geliştirmek ve bağ mahsüllerimizi gerektirdiği kadar kıymetlen-direbilmek için mutlaka şarapçılığa ehemmiyet vermemiz lâzımdır. Memnuniyetle görüyoruz ki Tekel Bakanlığı bu hakikati görmüş ve memleketimizde modern bir şarap tesisine başlamıştır. Fakat yapılmakta olan bir başlangıç olmalı, buna benzer bir çok tesisler halkımız tarafından kurulmalıdır. Bilhassa şanpanya sanayiinde ihmal etmememiz lâzımdır. Bugüne kadar henüz bu yolda hiç bir deneme yapılmadı. Bu mevzuda derhal bağcılık enstitüsü ile bir de şarapçılık enstitüsü açılmalıdır.

Rakı imalâtına da ehemmiyet vermeliyiz. Rakılarımız yakın komşularımızda büyük rağbet görebilir ve bize döviz kaynağı olabilir.

Meyveciliğimiz, Fıstık ve tütüncülüğümüz üzerinde de durmamız lâzımdır. Bugün maalesef, bu mahsullerimizin gerek yetiştirilmesi ve gerek alım satımı iyi idare edilmiyor. Memleketimize mutlaka modern ticaret ve teşkilâtçılık fikri yerleştirilmeli, halka iyi örnekler verilmelidir.

Zeytinciliğimizde Fıstığa nazaran bariz bir gelişme olmasına rağmen, bölgemizde henüz bu mahsulün yetiştirilebileceği pek geniş yerler vardır. Sonra, bu mevzuda köylümüzün bilgisi azdır. Ecnebi memleketleri bir tarafa bırakalım. Edremit ve Ayvalığa nazaran pek gerideyiz. Halbuki bizce geri kalmamız için hiç bir sebep yoktur. Elverir ki, alâkalılar ne yaptıklarını bilerek yapsınlar. Bu mevzuda âcilen istediğimiz, Ziraat Bakanlığının Marmara zeytin mıntkasında ki teşkilâtının bir benzerinide memleketimizde kurması, bu teşkilâtı ile hem köylümüzü ve hem de bölgemizin kabiliyeti hakkında bizzat kendisini tenvir etmesidir.

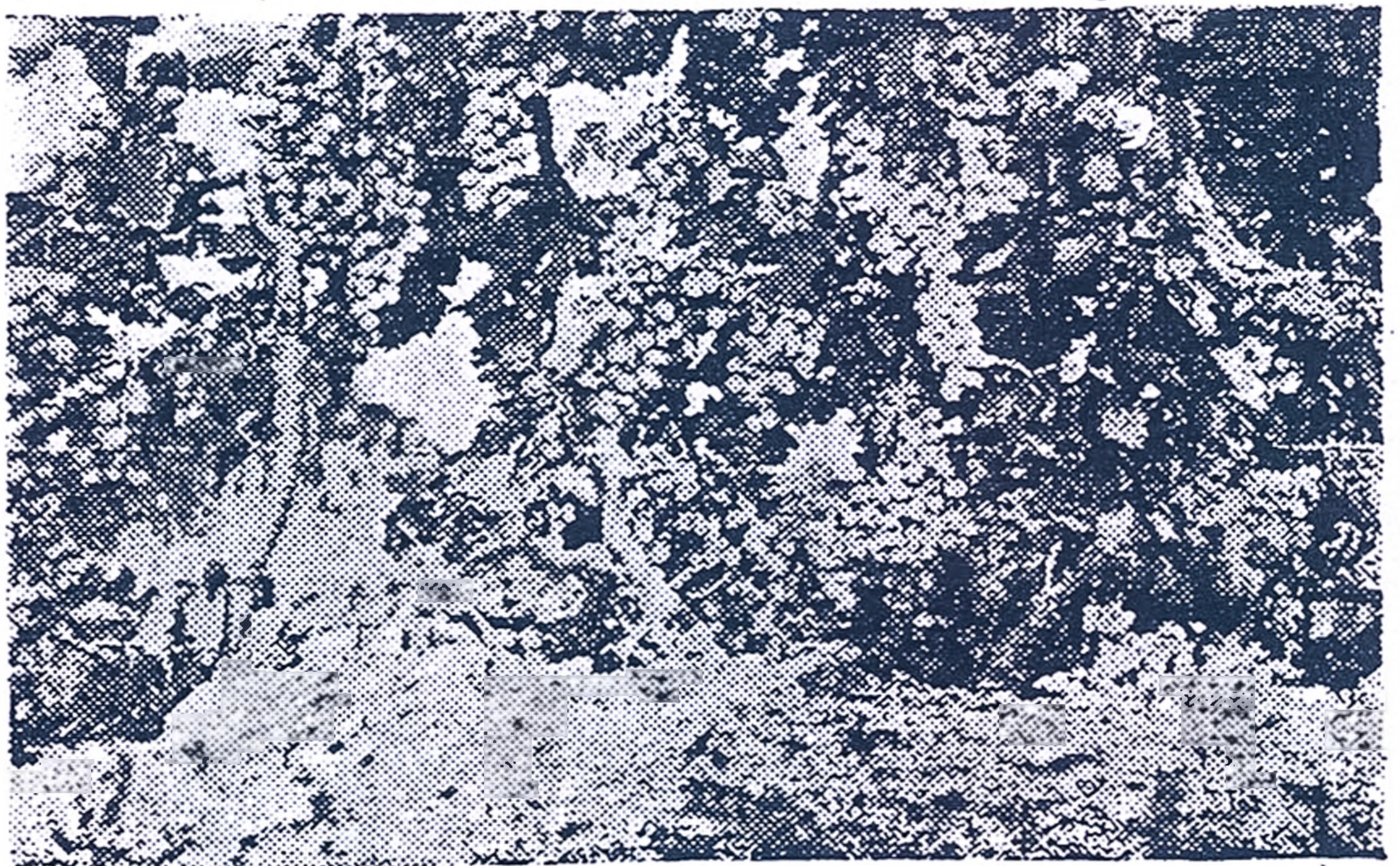
Abdülkadir BATUR

Yeni Gaziantep, 22 Şubat 1946

Gaziantep

Üzümü

(Fotoğraf Hâkim Hakkı Yaşar'ın Koleksiyonundan alınmıştır.)

Bu Şehrin Dertleri :

Yaz Gecesi Dertleri..

HASAN ÖZTAŞ

Akşam olur herkes işinden yorgun ar-
gın evine döner. Bütün bir günün yorgun-
luğunu çıkarmak için kimi erkenden yatar,
kimi kitap okur, kimi çıkar gezer... Bütün
hunların hepsi eğlenmek, istirahat etmek
gibi vatandaşın tabii haklarıdır.

Ama bazı imtiyaz sahipleri vardır, hal-
kı rahatsız etmek için adeta birbirleriyle
yarış ederler.

Uyumak istersiniz. Tam dalmak üze-
reyken çatlak bir ses sizi uyandırır uyku-
nun o güzelim anından.. Asabınız bozulur.
Şarkıyı mecburen dinlersiniz. Biter, Ohh!
dersiniz, çok şükür bitti. Ama kahveci e-
fendi öyle kolay kolay bırakır mı? Pikaba
bir plâk daha koyar, derken bir tane da-
ha, bir tane daha öyle böyle derken vakit
gece yarısı olur. Kahveci efendi dükkânı
kapar, gider, sizde mişıl! mişıl! uyursunuz.

Yahut elinize bir kitap alırsınız. Başlar-
sınız okumağa. Ama sazlar, kahvhaaneler,
pastahaneler ve mümasii yerler sözleşmiş-
lerdir size okutmamağa.

Radyosunu açın açana, pikabına plâğı
yerleştiren yerleştirene, bağırana bağırana,
çağırana çağırana bir hengâme, bir patırtı,
bir güürültüdür gider.

"Geceler yarım oldu ..", "Yollar niçin
bitmiyor aaah!,, Öteden bir başkası karışır.
"Koparan sinemi ağyar..", "Kara bahtım
kem talihim...,,

Bütün sinirleriniz alt-üst olur. Pencere-
yi kapıyı simsıkı kapatırsınız. Ohh! sesler
kesildi. Fakat bu seferde sıcak aman ver-
mez. Başlarsınız buram buram terlemeğe.
Sıcaktan canınız çıkar. Hayyarabbim! Mec-
buren pencereyi açarsınız. Açar açmaz da
o zarultu zarultu gene başlar.

"Doktor civaam ..", "Yıllar geçti öm-
rüm geçti.. Geçtiiii...,, Tam bu sırada "Şiş
kebabi,, hepsini bastırır.

Öteki kahveci berikine kızar. Açar

radyosunun sesini sonuna kadar.. Beriki
dondurmacı yanındakine öfkelenir. Açar
sesini sonuna kadar. Şu, yeni bir plâk al-
mıştır. Çalar babam çalar. Hiç bıkmadan,
usanmadan aynı plâğı yirmi defa çalar ar-
ka arkaya.. Açar radyosunun sesini "Şiş
kebabi,, kıyma kebabi, pizola derken va-
kit gece yarısı olur. İmtiyaz sahipleri! dük-
kânlarını kapar, giderler. Siz de bir tek sa-
tır bile okuyamadığımız kitabı kapatır, eğer
sinir hastalığına tutulmamışsanız yatar mı-
şıl! mişıl! uyursunuz.

Maalesef bizim şehrin yaz gecesi ha-
yatı, bu en işlek caddeden tutunda, mahal-
le aralarına kadar halk aynı deritten muz-
tariptir. Zaten böyle olması için evinizin
o yerlere yakın olmasına lüzum yok. Evvel
Allah yedi mahalle aşırı gider bu sesler.

Belki "bilmem ne kanununun falanca
maddesinde radyomuzu şu kadar açacağız,,
diye bir şey yoktur ama "başkalarını ra-
hatsız etmemek,, de bir adab-ı muâşeret kai-
desidir. Anlıyamadığımız bir şey daha var.
Bağırp çağırana bir sarhoşu cezalandırınız
da, bunlara bir ihtar dahi etmeyiz...

İkisi arasında ne fark var?...

Sordu cevap verdim

- Türkiye geri bir memleket midir?
- Çok geri.
- Öyleyse, Milli kültürünün ne değeri
var?
- Türkiye üç asır evvel dünyanın en
ileri memleketlerindendi. Bunu unuttuğumuz
ve sebeplerini aramadığımız için, geriliğimi-
ze çâre bulamıyoruz

P. S.

Şehrimizin Ezilen Sanayii

M. Güner SAMLI

Türkiye, 1950 yılından bu yana bir "sanaileşme" çabası içinde. Ancak biz burada Türkiye'nin "geri kalmış memleketler," safından sanainin kökleşmesi ile mi, yoksa ziraata dayanan bir endüstrinin kökleşmesi ile mi kurtulacağımızı tahlil edemeyeceğiz. Yalnız şehrimizin ezilen sanaisi etrafındaki düşüncelerimizi söyleyeceğiz.

Sayın Abdülkadir Batur, "Kültür,"ün geçen sayısında: Pamuğun en iyi yetişebileceği bölgenin Gaziantep olduğu ve buna dayanan bir endüstrinin, Gaziantep'i Türkiye'nin Manchester'i yapabileceğini söylüyordu. Bu yanlış bir teşhis değil.

Fakat yıllardır yerli malların inkişaf etmesine imkân vermiyen Avrupa malı kullanma hastalığı, bir çok şehirlerimizde görülen endüstri imalâthanelerini felce uğratmış, onları çalışamaz bir hale getirmiş ve nihayet söndürmüştür.

Asırlık tarihi olan Gazi şehrimizde bugün gözle görülür, elle tutulur hemen her sahada bir canlılık vardır. Bu canlılık bilhassa ekonomik alanda göze çarpmaktadır. Hepimiz biliriz ki Gaziantep'in toprağı bereketli değildir. Bu sebepten küçük çaptada olsa endüstrinin bir çok kolları, bazı köstekleyici âmiller olduğu halde, yerleşmiştir. Herhangi bir otomobil, kamyon veya otobüsün, şanzıman dişlileri, defransiyel ve enjektör aksamı ile piston gömlek hariç bütün parçaları yapılabilmektedir. Güney ve Doğu anadolu'nun otobüs ve kamyonlarına, şimdi getirilemeyen yedek parçalar Gaziantep'te yapılıp takılmaktadır. Paçavrası çıkmış lastikler burada yenileniyor. Yine avrupa damgasını taşıyan karoserlerden ayırt edilemeyen pırıl pırıl karoserler yapılmakta. Bunlardan başka amplifikatörler, kaynak ve torna makineleri, gaz sobaları, yurdun bir çok yerlerinde aranan boy boy, çeşit çeşit çelik kasalar ve presler yapılmakta-

dır. Baskül imalâtçılığı ise otomatik tezgâh imalâtçılığı gibi, bu husustaki konunun yüküne dayanımayıp daha inkişaf çağında iken ölmüştür. Ne var ki diğer söylediklerimizde nerede ise can verecek.

"Yeni Gaziantep" gazetesi çıkarken idarehaneye gelen birkaç madeni maddeler imalâtı zanaatkârları, şehrimizde yapılmakta olan bu mamüllerin gelişmesinde iki sebep ileri sürmüşlerdi: Birincisi, Devletin hususi teşebbüsü imkân vermeyip onları korumadığını, yerli endüstriyi köstekliyen sakat muamele vergisi ile iş kanununun bir iki maddesini.. ikinci olarak, bankaların, kendi surlarından geçinen zenginlere yüzbinlerce liralık kredi açtığı halde, bizler bankaya gittiğimizde yüzümüze bakan bile olmaz, sebeplerini ileri sürmüşlerdi.

O zavallı zanaatkârlar bu şikâyetlerinde haklı idiler.. hakikaten muamele vergisi tetkik edildiğinde, bunun yerli sanaii korumayıp, bilâkis yabancı sanaii himaye ettiği garip bir şekilde ortaya çıkmakta.

Bu, yeni bir dâva değil. Şehrimizin ve daha kim bilir kaç Vilayetimizin ümit verici gayretleri böyle sönüp gitmektedir. Eğer, muamele vergisi imkân verse, şehrimizin olduğu kadar diğer gayretli vilâyetlerin demir endüstrisine dayanan yüzlerce imalâthaneleri gruplaşarak birleşebilirse, muhakkak memleketimizde çoktaan yerli bir makina araçları endüstrisi kurulabilirdi.

Bu vaziyet karşısında "Ticaret ve Sanayi Odaları," "Esnaf dernekleri Birliği," Ve milletvekillerinin nasıl bir tepki gösterdiklerini veya bu kalkınma dâvasında ne gibi faaliyetleri ve çalışmaları olduğunu bilmiyoruz.

Şuna kaniiz ki, Cennet Vatanımızın sanaileşmesi yabancı sermaye ile olduğu kadar, yerli endüstrinin desteklenmesi; im-

(Devamı sayfa 19 da)

Gaziantep'te gazetecilik

Derleyen : H. Uğuroğulları BARLAŞ

(Sayı 8 den devam)

ÇOCUK DİLİ : 1924 de Rüştü Efendinin (Atalar) Matbaasında çıkmıştır.

BİLGİ : 1925 de Rüştü Atalar Matbaasında çıkmıştır.

GAZİANTEP : Havadis Gazetesinin kapanmasından sonra C.H.P. tarafından 18.Eylül.1930 tarihinden itibaren neşir hayatına atılmıştır. 1932 yılına kadar Ferit Bey, daha sonra Ali Nadi Ünler idaresinde çıkarılmıştır. 1940 yılından sonra C.H.P. den ayrı olarak Hüseyin Beyaz tarafından Gaziantep Gazetesi 1948 yılına kadar çıkarılmıştır.

YENİ GAZİANTEP : 18.Mayıs.1940 tarihinden itibaren C.H.P. tarafından 1946 yılına kadar çıkarılmıştır. Gaziantep'le ilgili bilgiler, folklor ve sanat yazıları gazetede geniş yer kaplamaktadır.

GÜNEY POSTASI : C.H.P. tarafından Yeni Gaziantep gazetesinin yerine 13.Kasım.1946 tarihinden itibaren çıkarılmaya başlanmış, gazete Ali Elgin ve Ali İhsan Göğüş tarafından üç yıl müddetle çıkarılmıştır.

İZZET BABA : 1948 de çıkmıştır.

AKYOL : 1949 Yılıının başlarında Yaşar Çimen tarafından çıkarılmaya başlanmış ve bir yıl devam etmiştir.

GAZİYURT : Güney Postasının kapanmasından sonra Osman Tuzcu idaresinde 1.Eylül.1949 tarihinde çıkarılmaya başlanmıştır ve 4 yıl günlük olarak neşriyatına devam etmiştir. Gazete Gaziantep'e ilgili kıymetli bilgilerle doludur.

SABAH : Ali Cevdet Ataç 1950 tarihinde çıkarmaya başladı ve çok devam etmedi.

DEMOKRATA GÜVEN : 8.2.1950 tarihinde Hüsnü Levent tarafından çıkarılmaya başlanmış ve halen gazete günlük olarak neşriyatına devam etmektedir.

KARAYILAN : 4.4.1950 tarihinde Servet Güzel tarafından çıkarılmaya baş-

landı ve halen neşriyatına devam etmektedir.

DEMOKRAT GAZİANTEP : Reşat Güzelbey tarafından 1950 de Demokrat Partinin organı olarak çıkarılmışsa da fazla devam etmiyerek yerini Demokrat Ülküye bıraktı.

DEMOKRAT ÜLKÜ : 4.Ekim.1950 tarihinden beri Faik Muhsinoğlu tarafından çıkarılmaya başlandı. D.P. nin organı olarak bir müddet çalıştı. Demokrat Ülkü 1956 yılında yerini Yeni Ülkü'ye terketti.

GÜRSES : 1.12.1951 de C.H.P. tarafından çıkarılmıştır. Bu gazete 3.5.1954 de seçimlerin akabinde Ömer Dinçer'e geçti 1954 de neşriyatına son verdi.

DEMOKRAT SES : 1953 yılının 18 Haziranında Ahmet Koral tarafından çıkarılmıştır. Neşriyatına bir yıl ara vermesine rağmen halen çıkmaktadır.

ŞİRİN NAR : Necip Bahri Güneç 1953 yılında 3 sayı çıkarabildi.

İŞİK : 29.3.1954 de Kemal Mazlum tarafından çıkarılmıştır. Halen çıkıyor.

HALKIN SESİ : 9 Mayıs 1954 te Yalçın Dai tarafından bir sayı çıkarıldı.

VELİ AĞA : 13.Temmuz.1954 de çıktı. Şimdi çıkmamaktadır. Sahibi: Mustafa Ünal Sarıbaş.

CENUP : Osman Enç ve Seyfi Yurtsever tarafından 17.4.1955 tarihinden itibaren çıkarılmaya başlandı. Halen zaman zaman fasılalarla neşredilmektedir.

TİCARET GAZETESİ : Gaziantep Ticaret ve Sanayi Odası tarafından 15.7.1952 yılından itibaren yayınlanmaya başlandı. 1.3.1957 tarihine kadar muntazam yayınlandı. Şimdi aralıklarla yayınlanmaktadır.

KOPUZ : 1.3.1955 tarihinde Gaziantep Lisesi gençlerinden Lâtif Gökçek tarafından çıkarılmaya başlandı. 1956 dan

sonra mecmua haline gelerek neşriyatına Ankarada devama başlamıştır. Aylık fikir ve sanat gazetesidir.

ESNAF VE SANATKÂRLAR SESİ:

Gaziantep Esnaf ve Sanatkârları birliği tarafından Reşat Güzelbey idaresinde 29.7.1955 tarihinden beri neşredilmektedir.

TUG : Eczacı Cemil Barlasın sahibi olduğu, Gaziantep Lisesi gençlerinin hazırladığı 15 günlük edebiyat ve sanat gazetesini 20.11.1955 tarihinden 1956 tarihine kadar neşriyatına devam etmiştir.

CİHAN : 18.4.1956 tarihinden beri günlük olarak İhsan Kutlar tarafından çıkarılmaktadır.

YENİ ÜLKÜ : 4.Ekim.1950 tarihinden beri Faik Muhsinoğlu tarafından çıkarılmış Demokrat Ülkü Gazetesinin devamıdır. Gazete isim değiştirerek neşriyatına günlük olarak devam etmiştir. Halen yayınlanmaktadır. Şehrimizde yayınlanan en mükemmel gazetelerden biridir. Gazete de bir çok fikir ve sanat yazıları yer almaktadır.

YENİ GAZİANTEP : 15.7.1956 tarihinde Mehmet Özergin tarafından çıkarılmaya başlandı. Bir yıl kadar yaşayabildi.

GAZİKENT : 15.7.1957 tarihinde M. Oğuz Göğüş tarafından çıkarılmaya başlandı. Günlük gazetedir. Halen neşriyatına devam etmektedir. Tercihan Gaziantep ile ilgili haberler ve tenkit yazıları ile çıkmaktadır.

ÖZET : 20.Kasım.1957 tarihinde, İbrahim Küçükdağ tarafından çıkarılmaya başlandı. Halen çıkmaktadır. Gazete tercihan memleket meselelerini ele alan mahalli bir gazetedir.

GENÇLİK SESİ : 7.4.1958 tarihinden itibaren Gaziantep Kültür Derneği adına H. Yetkin tarafından çıkarılmaktadır. Haftalık fikir ve sanat gazetesidir. Her sayıyı bir başka gençlik gurubu hazırlamaktadır.

ÇOCUK SESİ : 1958 yılının yedi Nisanında Gaziantep Kültür Derneği tarafından çıkarılmaya başlandı.

Yazı dilimizde bazı meyvaların adını İstanbul lehcesile ses uyumu kuralına aykırı olduğu halde, Gaziantepin gerek şehir, gerek köylerinde, hattâ Türkiyenin bir çok illerinde gramer kuralına uygun olarak kullanılmaktadır: Yazı dilimizdeki kestane yerine kestene, şeftali yerine şeftali, zerdali yerine zerdeli olarak kullanıyoruz. Bunun gibi, İstanbul lehcesinde tane der, kullanışımızda ses uyumuna uygun olarak «dene» yahut «tene» deriz. Halbuki dene, tecrübe et anlamına gelir, tene de (hububat) karşılığı olarak da kullanılırsa da bu da ayrı bahis.

Fiillere gelince, bunda da durumumuz bambaşkadır. Meselâ: Alacağım kelimesini İstanbul lehcesile «alıcım» veya bazan bunun tersine «alacım» diye kullananlar da vardır. Yukarıda arzettiğim meyva isimlerinin İstanbul lehcesile kullanılışı gramer kurullarına aykırı olmakla beraber şaz olarak kabul edilmiştir.

Kalın heceli masraflarda hal böyle olup ince hecelilerde de böyledir: Geleceğim yerine gelicam dendiği zaman uyumsuzluk olduğuna rağmen, geleçim şeklinde de kullanıldığı vakidir ki bu şimdiki gramerimize uygun olmadığı halde ses uyumuna uygundur. Bu fiilin hal sıygısını kullanırken gramer kurallarımızca ve İstanbul lehcesinde geliyorum olduğu halde Gaziantepimizde geliyim ve bazı illerde geliyim, Kiliste ise gelorum şeklinde kullanılmaktadır.

Dilimizde kullanılan yabancı kelimelerdeki ses uyumsuzlukları çok olduğu halde zaruri olarak kabul edilmiştir: Arapçada bina, kâinat, kimya, hikâye, ilâve vs. Fransızcada: International ve ilh. gibi

Gerek dilimizde, gerek diğer dillerde bu ses uyumsuzluklarının bir çok örneklerini vermek mümkündür. Bütün bunlar dilin cilveleridir. Dil ve bilveze gramer kurallarımızı ıslâh etmek zorundayız.

GAZİANTEP ŞEHİRİ VE VİLÂ- YETİNİN TARİHİ DURUMU

(Sayı 8 den devam)

Şamsi-Adat'ın devletine komşu olan güneyden kuzeye doğru uzanan (Halep, Kargamış, Urşu, Harşu) memleketleri görülüyor. Urşu ve Harşu memleketleri bu günkü Gaziantep vilâyetini güney ve kuzey parçalarını teşkil ediyordu. Urşu'yu Birecik, Harşu'yu Samat civarına yerleştirmek mümkündür. Urşu önemli bir ticaret merkezi ve Asur ile Kaneş arasında mühim bir istasyondur. Şamsi-Adat zamanında Urşu Kralı Şennam adlı birisiydi. Etiler buraya Milattan önce 1600 yıllarında I. Mürşil hakimiyetini Babil'e kadar uzattığı zaman Gaziantep'i de almıştı. M. Ö. 1540-1520 aralarında Eti Kralı Tellipinus zamanında Antep'in kuzey batısındaki Sakçagözü Kizvatna krallığının bir parçası olarak görülür. M.Ö. 1500-1400 arasında yine Gaziantep'de Mitani hakimiyeti görülür. II. Hatuşil'in Kizvatna ve Halep'i zaptından sonra Hanigalbat'taki Mitani (Huri) Krallığına katılmıştı. Bu tarihlerde Suriye'de Şavşat adlı bir hükümdar bulunuyordu.

Mitani hakimiyetindeki toprakları büyük Fatih Şubbililiuma zaptetti. Buralarda Etilere bağlı küçük krallıklar kurdu. O zaman Gaziantep Vilâyeti Karkamış küçük krallığına bağlı idi. Şubbililiuma'nın öldüğü zamanlarda Mitaniler artık kuvvetli bir devlet değildi. Asurlar da kuvvetli olamamakla beraber kalkınıyorlardı.

(Devam edecek)

Rus, Yunan ve Arap Emperyalizmi Karşısında Türkler

Rus Devletinin yüzlerce yıldan beri gerçekleştirmek istediği bir gaye vardır: Bu gaye Rus milletini ılık ve sıcak ülkelere yerleştirmektir. Kırım'a, Azerbeycana, Türkistan'a, Özbekistana yerleşen Ruslar; bu amaçlarını kısmen gerçekleştirebilmişlerdir. Bu ülkelerin sahibi olan Türkleri zaman zaman Sibirya gibi soğuk bölgelere sürmüşler ve yerlerine Rusları getirmişlerdir. Batı Türklerinin kahramanca savunması sebebiyle, bütün didinmelerine rağmen Çarlık Rusyasının Boğazlara ve Anado'uya yerleşmesi mümkün olmamıştır. Rusyada Çarlık idaresinin yerini alan Komünist idaresi, Rusyayı ılık ve sıcak ülkelere yerleştirmek siyasetine daha büyük önem vermektedir. Komünist maskesine bürünerek, bütün fakirlerin hamisi numarası ile geniş bölgeleri istilâ etmek arzusunda olan komünist Rus idarecileri, menfaatlerini iyi bilen Rus milleti tarafından desteklenmektedir.

Osmanlı Devletini parçalamak suretiyle Balkanlara, Boğazlara ve Anadoluya daha kolaylıkla yerleşmek isteyen Ruslar; Osmanlı idaresi altında bulunan Bulgar, Yunan, Sırp, Arnavut, Romen ve Ermeni gibi azınlıkları isyana teşvik etmişlerdir. Rus idarecileri, din ve meshep bakımından bağlı oldukları Yunanlılara eski Bizans İmparatorluğunu kurabileceklerini telkin etmişlerdir. Yunanlılar eski Bizans İmparatorluğunu kurma hülyası ile 200 yıldan beri Türklerle amansız bir mücadeleye girmişlerdir. 1830 da Rusların yardımı ile ilk Yunan devletini kurmuşlardır. Yine Rusların yardımı ile Tesalyayı Selaniki, Mekadonya'nın güneyini, Giriti ve Ege adalarını, küçük Yunan devleti ele geçirmiştir. Yunanlıların toprakları genişledikçe, Bizans İmparatorluğunu tekrar kurmak fikri ve hiç olmazsa İstanbula ve Batı Anadoluya yerleşmek fikri de gelişmiştir. İngiliz İmparatorluğunun çökmesinden faydalanmak ve aynı zamanda Anadoluyu güneyden de sarmak isteyen Yunanlılar, yıllardan beri pilânlı bir şekilde Kıbrıs'ı ele geçirmeye çalışmaktadırlar. Birinci safhada onbinlerce Yunan göçmenini Kıbrıs'a gönderip yerleştirdiler. Kıbrısta çoğunluğu ele geçiren Yunanlılar, Kıbrıs Yunanistanıdır tezini ileri sürerek bütün dünyayı inandırmaya başladılar. Üçüncü safhada Kıbrısta tetiş hareketine girişerek İngiltereyi yıldırıp adadan uzaklaştırmaya çalıştılar.

Modern Şehir

Sokak duvarlarını
Oyuk, oyuk oydular.
Her köşesine,
Birer dükkân koydular.

Dükkânlar, dükkânlara
Baka baka imrendi;
Sıra, sıra boy verdi.

Adları sokak iken;
Oldu çarşı..
Buna karşı :

Nakış gibi işlendi,
Modern ev, süslü mağaza;
Geniş otel, yüksek apartmanlar
Cüce cüce kaldı, arada.
Eski evler, toprak damlar

Ara sokaklardan;
Çıktı caddeler.
Uzanıp duran,
Duvarlar, boş arsalar,
Böylelikle :
Millî servete girdi,
Köşede, bucakta saklanan!
Kasada ki paralar...

Mustafa KARTAL

GEÇEN GÜNLER

Yarabbim günler
Nede çabuk geçtiler.
Hani yağan yağmurlar
Yolları batıran tozlar.

İlkbahar
Yaz,
Deniz ve
Seyahat

Nerde kaldı
Güzel günler
Oyuncaklar
Bebekler

Nerde kaldı
Nerde yarab

Benen CANBOLAT

Eğer Yunanlılar Kıbrıs'ı ele geçirecek olurlarsa; Türkiye güneyden de bir düşman tarafından daha sarılmış olacak ve aynı zamanda Kıbrısta yaşayan 120.000 ırkdaşımızın can, mal ve ırz emniyeti tehlikeye girecektir. Tarihen sabittirki, Yunanlılar her işgal ettikleri topraklarda Türklere hayat hakkı tanımamıştır; Türkler topraklarını ve evlerini bırakarak Türkiye'ye göç etmek zorunda kalmışlardır.

Türk milleti Kıbrıs meselesinde büyük tehlikeyi görmüş ve tek bir vücut olmuştur. Yurdumuz aylardan beri görülmemiş büyük bir heyecan içindedir. Soğuk kanlılığı elden bırakmayan devlet adamlarımız Yunan ve İngilizlere ileri sürdüğü teklifler gayet makuldür. Emniyetiniz için Kıbrıs'ta bir köprü başı istiyoruz Yunan ve İngiliz menfaatlerine de hürmet ediyoruz

Komünist Rusya tıpkı Çarlık Rusyası gibi gayesini gerçekleştirmek için, milletleri birbirine düşman ederek, hepsini boyunduruk altına almak siyasetine geniş ölçüde devam etmektedir. Ruslar, Kıbrıs meselesinde bir yandan Yunanistan'ı desteklerken, diğer yandanda Türk milletinin kahramanlığından bahsetmektedir. Ruslar, Arapları da Türkiye'nin aleyhine teşvik etmek için her fırsattan istifade etmektedirler. Hatay'ın, Mersin ve Adana bölgesinin, Güneydoğu Anadolu'nun, Suriyenin ayrılmaz bir parçası olduğuna Arap milliyetçilerine telkin etmek isteyenlerin başında Ruslar gelmektedir.

Türk Devleti en zayıf anları olan 1920 yıllarında dahi, Yunan emperyalistlerine lâzım gelen cevabı vermiştir. Bir avuç Yahudiyle bile baş gelemiyen Arap milliyetçilerinden en ufak bir endişemiz yoktur. Türk milletinin topraklarını ele geçirmek isteyen Ruslara karşı ise uyanık olmamız gerekmektedir. Eğer dostlarımızın çoğalmasını istiyorsak; toprağımıza göz koyan düşmanlarımızın hürmetini kazanmak istiyorsak; Kıbrıs davasında milletçe gösterdiğimiz hassasiyeti, bütün millî davalarda da aynı şekilde göstermemiz gerekmektedir. Millet menfaatini şahsî menfaatlardan üstün tutan, bilgili ve vatansever yüzbinlerce insan yetiştirebilirsek, büyük Türk devletinin gerçekleşmesi mümkün olacaktır. Bilgili ve vatansever insan yetiştirmek içinde, maarif ve kültürel faaliyetlere büyük önem vermek gerekmektedir. Hülâsa, maarif ve kültür davası, Türk milletinin istikbâlini tayin edecek olan hayat davasıdır.

Hulûsi YETKİN

TÜRK MUSİKİSİ KONSERİ

Gaziantep Türk Musikisi Cemiyetinin hazırladığı konser 21 Mayıs 1958 Çarşamba akşamı Şehir Sineması salonunda verilmiştir. Cemiyet icra heyeti ve hocalarından ibaret 33 kişilik bir gurubun icra ettiği bu konser pek başarılı olmuştur. Bu başarıda, bilhassa hazırlık çalışmalarını ve konseri idare eden, memleketimizin genç bestekârlarından değerli musiki öğretmeni Ali Çelikbaşın büyük rolü olmuştur. Ayrıca konser çalışmalarına iştirak ederek eserlerin mükemmel bir şekilde icra edilmesinde büyük faydalar sağlayan Cemiyet Başkanı Dr. Cemil Özbal'ın ve diğer hocaların da başarıda rolleri mühim olmuştur. Konser çalışmaları güç şartlar içinde Akyol İlkokulunda yapılmıştır, neticede bütün güçlükler yenilerek memleketimizin musikisever kütlesine nezih bir konser takdim edilebilmiştir. Konser için karşılaşılan güçlüklerden en mühimi salon meselesi olmuştur. Memleketimizde bu gibi toplantıların yapılabileceği mükemmel bir salon olmadığı için sahne ve salon durumu daha az müsait olan Şehir Sineması tercih edilmeğe mecburiyet hasıl olmuştur. Konsere seçkin bir davetli kütlesi iştirak etmiş, fakat malesef propaganda kifayetsizliği ve bilet satışındaki intizamsızlık sebebiyle pek çok musikisever hemşehrilerimiz gelemediğinden salon tam dolmamıştır. İkinci güçlük mikrofonlar hususunda olmuştur. Bu gibi konserlerde sesi tam ve imtizaçlı bir şekilde olarak normal bir vaziyette salona aksettirebilecek mikrofon teşkilatı pek mühimdir. Bu da istenen mükemmeliyette olmamıştır.

Konsere tam saat 21 de Cemiyet Başkanı Sayın Dr. Cemil Özbal'ın bir açış konuşmasıyla başlanmıştır. Başkan bu konuşmasında gelen misafirlere teşekkür ederek cemiyetin çalışmaları ve bu konserde eseri icra edilecek olan Antepli bestekârlardan on altıncı yüzyılda yaşamış olan Mehmet Bey Ayıntabî hakkında kısaca i-

zahta bulunmuştur.

Konser, beş kısımda icra edilmiştir. Birinci kısımda Veli Dedenin iki hane Hicaz Hümayın Peşrevinden sonra Lemi Atlı'nın, Ali Efendi'nin hicaz şarkıları ve Mustafa Çavuş ile Şakir Ağa'nın Şehnaz Puselik ve Puselik şarkıları yer almıştır. Eserler tam bir mükemmeliyet ve ses ahengi içinde icra edilmiş, bilhassa hicaz şarkılardan "Yüceldikçe yüceldi yüce dağlar,, da pek muvaffak olunmuştur. Konserin ikinci kısmı tamamiyle Antepli bestekârlara hasredilmiştir. Evvelâ Mehmet Bey Ayıntabî'nin İrak Kâr'ı Behişt'inden yalnız ufak bir kısım icra edilmiştir. Haddizatında çok uzun olan bu eserin tamamının böyle bir konserde pek fazla vakit alacağı düşünülerek bu şekilde hareket edilmiştir. İcra edilen bu kısım gayet muvaffakiyetli olmuş, bir iki ufak ses hatasından maada memleketimiz de en mükemmel korolara bile nasip olmuyacak bir mükemmeliyetle icra edilmiştir. İkinci olarak musiki hocamız Ali Çelikbaş'ın Evcara makamında bestelemiş olduğu "Saveriz gördüğümüz âfeti dilber diyerek,, adlı eseri okunmuştur. Bu da bestenin zorluğuna rağmen meyan kısmındaki bir hatadan maada muvaffakiyetle okunmuş sayılabilir. Üçüncü eser Hacı Hıdır Oğlu Tevfik Bey'in "Kıskanç,, isimli eseriydi. İkinci kısma Cemiyet Başkanı Dr. Cemil Özbal'ın muvaffakiyetle icra edilen Suzidil Saz Semaîsi ile son verilmiştir. Konserin üçüncü kısmında bağlama ekibi yer almıştır. Bir darbukanın iştirak ettiği altı kişilik saz ekibi refakatinde Orhan Şanlı muhtelif memleket havalarından beş türkü okudu. Bilhassa Orhan Şanlı'nın gayet rahat ve pürüzsüz okuduğu ve bağlama ekibinin mükemmel bir şekilde refakat ettiği bu türküler radyo sanatkârlarından hiç de geri kalmıyacak bir şekilde icra edildi.

Konserin dördüncü kısmı solo şarkılara ayrılmıştı. Bu kısımda Nevzat Akın, İs-

mail Hakkı Bey'in Rast Yürük semaisini ve tamburi küçük Osman Bey'in rast şarkısını; Sami Arı, Hacı Arif Bey'in Sebâ şarkısını ve Şekerci Cemil Bey'in Besteniğâr şarkısını; Adil Sinanoglunun ise Çorlu'nun muayyer divanı ile Ali Çelikbaş'ın Beyatı şarkısını gayet muvaffakiyetle okudular. Daha sonra saz takımı, İsmail Hakkı Beyin Ferahfaza Peşrevi ile Aziz Dedenin Yegah saz semaisini icra etti.

Beş dakika ara verildikten sonra konserin beşinci ve son kısmına geçildi. Bu kısımda Zekai Dedenin Hicazkar Yürük Semaisi, Hacı Arif Beyin Kürdili Hicazkar Yürük Semaisi yer almıştı. Konserin hatasız, en başarılı ve en güzel icra edilen kısmında bu son kısım oldu. Bilhassa Hacı Arif Beyin Kürdili hicazkâr makamındaki "Gurup Etti Güneş Dünya karardı," adlı eseri birinci sınıf koroları bile kıskandıracak bir mükemmeliyette idi.

Gaziantep Türk Musikisi Cemiyetinin müzik sever hemşehrilerimize çektiği bu mükemmel müzik ziyafeti umumiyetle başarılı olmuş, dinleyenleri çok memnun bırakmıştır. Memleketimizde böyle mükemmel sanat faaliyetleri gösteren bir cemiyetin varlığı, bizim için büyük bir iftihar vesilesidir. Musiki Cemiyetinin şimdiye kadar ancak senede bir verebildiği konserler, müziksever halkımızın alaka ve iştirakleriyle daha kısa fasılalarla verilebilir ve bu ufak musiki faaliyetleri daha ileri hamlelerle genişletilebilir.

O nun için Gaziantep Türk Musikisi Cemiyeti, müziksever hemşehrilerimizin yakın alakaları ve çalışmaları iştirakleriyle daha geniş ve mükemmel sanat hareketlerine girişebilecektir.

Dr. Şahap KARSLIGİL

GAZİANTEP KÜLTÜR DERNEĞİ
EŞYA PİYANGOSU

Çok zengin ikramiyelerle doludur

Kerkükten Kıbrıs selâm

Selâm size kahramanlar koçerler!
Selâm size ey kıbrıslı yiğitler!

Sizin için kalbimizde heyecan,
Sizin için cenge hazırız heran.

İki düşman bir oturmuş ne çıkar!
Size zincir vurulamaz aşikâr.

Arkanızda Türkiye yar Türklük var;
Düşmanların iyi tanır ve anlar.

Selam size ey kıbrıslı kardeşler!
Kerkük Türk'ü sizi kalbinde besler

Gerekirse savaş için geliriz;
Biz gelirsek işimizi biliriz.

M. Doğan Semiz

Dondurmacı Amca

Ne satıyorsun dondurmacı amca
Sokak sokak bağırarak
Bak ne hareketli insanlar
İşsiz güçsüz olunca

Ne çıkar bir kase dondurmadan
El işlemeli cepler dolmalı
İnsanın kalbi serin olmalı
Ne çıkar insanı kandırmadan

Bak işte dünyamız yorulmuş
Versende bir kadeh şerbet
Sarhoşça dönüşü dursa
Bitse artık bu sallantılı gidiş

Ne satıyorsun dondurmacı amca
Bir elinde şerbet öbür elinde dondurma
Serinliği senden umuyor insan
İşsiz güçsüz olunca

Yıldırım Kavraal

Not: Şairin yakında (Tozlu Dudak)
Şiir kitabından alınmıştır.

Hüseyin Dayının Buzacağı

Ayrılmaz dostumdur üzüntü, sızı;
Talihim kış imiş, bulamam yazı..
Güllerle süslenmiş güzel bir yerde
Ruhumda bedbinlik, gözümde perde.
Türlü kokuları saçsa çiçekler,
Mutlaka kendimi bir nezle bekler.
Düğün diye gitsem ben bir derneğe,
Sanki mahsus geldim; ölü görmeye..
Bu yılda bir evcik geçti elime, .
Duymadım neşeden tek bir kelime.
Çok fakir adamdır evin sahibi
İçimden yanarım gördüğüm gibi;
Her zaman karşımda o canlı ölü,
Her zaman görürüm boynu bükülü...
Çıplak çocuklara bakar sıkılır,
Evin bucağına gider tıklar..
Bahseder halinden çeker içini,
Tanrıya şekvacı, hem ona kini...
Eskiden zenginmiş, bağları varmış;
Küplerle peyniri, yağları varmış,
O zaman hatırlı adammış kendi;
Herkesine verirmiş öğüdü, pendi
Şimdi azapları hep ağa olmuş,
Onların yanında kendi bir kulmuş,
Her vakit dinlerim bu ihtiyardan;
Talihim yoğrulmuş hep ahizardan...
Bir gün oğlan geldi dediki baba;
"Aşağı tarlada yaparken çapa
Bizim inek orda yayılıyordu,
Hacı Ökkeş geldi yanında durdu,
Bana dediki:
"İneğin yüklü! ..,
Bunu işitince o canlı ölü,
Başını kaldırdı, parladı gözü.
Baktım ki neşeyle dolmuştu yüzü.
"-Çok şükür acıdı Allahım bize...
Yoksa hep canımız inmişti dize.
İki aydır evde yağımız yoktur,
Daha bunun gibi saygımız çoktur;
İnek doğuracak oh! yüklü inek!..
Her kaygı tükendi daha ne gerek?..
Bütün gün bu evde ineğin sözü,

Kovalar geceyi, çeker gündüzü.
Tek kirli gömlekli, başarı kabak,
Kız oğlan dört çocuk, hep yalınayak,
Banlarda duymuşlar haır haberi;
Bu kirli çocuklar o günde iberi.
Öpüyor ineği ve seviyorlar,
Yavru gelsin diye çok övüyorlar...
İntiyar neşeyle der :

"-Mehmet, sakın!
İneğin doğuma günü pek yakın,
Yazık sen o kadar sıkma ineği,
İneğin yerine alması eşeği... ..
Ayşe'ye çağırır :

"-Kız sen bana bak!
Her sabah ineğe bir, iki yumak
Sıcakça hamur ver çünkü hayvancık
Pek çok ağırlaştı bu güler artık... ..
Kıza döner derki :

"-Yavrum Emine!
Kurula ineğin altını yine,
Üzülmesin yazık yatıp kalkarken,
Sırtını darayın her sabah erken...
Bahar geldi bir şey doğmadı halâ
Dillerde ineğin hep adı halâ
Bir gün hakikaten doğdu buzağı;
Kahkahayla doldu sol ile sağı,
İntiyar neşeli, kadın neşeli, .
Çocuklar sevinçten olacak deli..
Bayıldım ne dersin bu manzaraya
Bende sevinerek vardım oraya ;
"-Gözlerin aydın ey, Hüseyin dayı!
Hamdolsun hep gördük bizde danayı,
Dişi mi erkek mi doğan buzağı?..
"-Bir kızımız oldu güzel bayağı. ..
Akşam üstü eve döndüğüm zaman,
Bir sükut kaplamış evi pek yaman ;
Acı bir yes ile sordum onlara,
İşaret ederek o ihtiyara ;
"Neye Hüseyin dayı boynun büküldü?..
Dedi :
"-Duymadın mı? Buzacağı öldü!..
Ömer ÖZBAŞ

SEKSEN YILA KADAR...

Nezih ÇANKAYA

Herhalde okumuşsunuzdur; Dünyada seksen yıla kadar akıllı insan diye kimse kalımyacakmış. Bir ilim adamının faraziyesi olan bu tasavvuru sizlerde pek garip karşılamışsınızdır, zannederim. Evvela deliliği icap ettiren ne gibi tehlikelerle karşıya bulunmaktayız. Bunu, bir türlü mantıkla çarpıp zekâna böldüm muhakememle çıkarıp aklınla topladım netice sıfır. O halde bu adam deli olsa? Evet evet belki de bu adam delidir. Yok canını ne delisi. Deli olsaydı böyle bir fikri inandıracak kimse bulamazdı. Atom, kobalt hidrojen tesiriyle mi acaba? Öyle olsaydı yazısında belirtirdi. Allah aşkına bu adam saçmalamış değil mi? Nerden de gözüme ilişti bu yazı.

Bir an için o adam olduğumu farzedeyim kendimi: Düşünüyorum... İnsanların müşterek tehlikeleri ne olabilir acaba? Hepsisi ölüme mahkûm kimseler. E.. Bu evveldenberi devam edegelmekte. Hepsi giyinmek, yemek, içmek eğlenmek ister. Sevmek, sevilme bir eser vücuda getirmek, kutsal varlığa inanmak ve ona ibadet etmek ister. Herşeyi yapmak imkânı bir evvelki seksen yıla mukayese edilirse azalmıştır. Herşeyde bir eksilme veya bir çoğalma mevcut. Bu, dengesizliği vücuda getiriyor. Okunacak çok kitap, sevilecek çok şeyler var. İnsanoğlu hangi birine yetişsin. Şehirler koskocaman heryerini görmeğe insan ömrü kâfi gelmiyor. Dünya gittikçe muamma olmaya başladı. Oturduğu apartmanda 20 senelik komşusunu tanımıyor. Tesadüfler sayesinde istikbal tayin ediliyor. Hayat sudan ucuz oldu. Bugün milyonersin, yarın dilenmez dilenci. Bugün evlisin, yarın bekâr. Doğuştan büyük ümitlerin var. Hepsi Fiyasko... Sosyal düzensizlik almış yürümüş. Ahlâk stokları iflâs etmek, bitmek üzere. Bazı milletlerinki ancak seksen yıl ya

yeter ya yetmez. Top yekûn insanlık iflâs ediyor. Medeniyet kurarlar nezleyi önleyecek keşif kadar değil. Dünya milletleri çıkmaz emeller peşinde. Hürriyetler tehlikede. Fertler her şeye ihanet ediyor: Piyetro dolandırıcılık, Jorj devlet aleyhine casusluk, Rober karısını fuhuşa sevk ederek para kazanmakta Alberto para mukabili adam öldürmekte, Mehmet sahtekârlıkta, Françeska kumarbaz. İyi insan varsa, işte onlar sayesinde dünyamız daha seksen yıl ayakta durabilir.

Yanılmadımsa Alim efendi benim gibi mi düşündü de gelecek neslin deli olacağı hükmüne vardı? Siz ne dersiniz bu işe? Bakınız sinir doktorları çoğalıyor. Sivri akıllıların kare kökü kadar. Her sabah işime giderken iki üç evde bir çığlık, iki üç dükkânda bir pandomina kopuyor. Bunlar seksen yılın habercileri midir? Dersiniz. Bakınız bende de ilk emareler gözükmeye başladı... Başım dönüyor... Üstüme iyilik... Hıçkırarak gülüyorum... Hapşiiiiii... Üstünüze sağlık asya gribi olmuşumda neler saçmalamışım. Siz boş verin yaşamak güzel şeydir. Deli olsakta bile.

CUMHURİYET İLK OKULU

Ömer ÖZBAŞ

En eski adı Rüştüye idi. Sonra Reşadiye oldu, biri Mutlakiyetin o biri Meşrutiyetin bulduğu birer addı. Mütareke ve mücadele devrinde ona (Halk mektebi) dendi. 1923 tarihinden sonra da kapusu üzerindeki levhayı (Cumhuriyet ilk okulu) olarak okuduk.

Yalnız tablolar değişmesinden ne çıkar! Bina gene eski tas eski hamamı.. Cami ile Hamamın arasında sıkıştırılmış bir sığıncı gibi.. Tam manasile cami avlusunu bekliyen eski tip bir medrese..

Yine Bir Sayfa için

Çölün ötelinde kurulmuş bir şehirden bir gün bir atlı geliyor. Çölü geçinenin yorgunluğu içinde solumakta. Diyor ki:

— Ben çölün ötesinde falan şehirden geliyorum. Yiyeceklerimiz tükendi, bize yiyecek lâzım. Halkımız zengindir, parası boldur. Sizin verdiklerinize karşılık çok şeyler verecekler. Yardım...

Bir taraftan kervan hazırlanıyor. Yola çıkıyor. Bir daha haber yok. İki ay geçmeden başka bir atlı geliyor. Aynı yardım isteğinde bulunuyor. Başka bir kervan yola çıkıyor. Ardından bir haber yollamıyor. Hedefe vardığı öğrenilemiyor.

Nihayet... Bir tarafın büyükleri toplanıyorlar, diyorlar ki: Biz böyle techizatlı bir kervan hazırlıyalım ki bütün fertleri dinamik gençlerden teşekkül etsin, yanlarına bol su verelim. Yiyeceği biraz daha artıralım. O yokluk, bulunmazlık, imkânsızlık çölünü geçip bize çok şeyler vadeden bu şehre yiyeceği gönderelim.

Kervan hazırlanıyor. Çalışmalar hızlanıyor. Faal kervan başları her türlü imkânsızlığa karşı imkân düşünüyorlar ve nihayet bir gün kervan yola çıkıyor. Her uğradığı konaktan bir atlıyı yardım bekleyen şehre gönderip kervandan haber ulaştırıyorlar.

— Filân vadiye indik... Şimdi filân çölü geçeceğiz... Onuda geçtik, şimdi filân vahaya doğru geliyoruz. Erzâk geliyor... Korkmayın. İşte bugün o kervana bir yük daha katıldı.

Her türlü nimetleriyle doyduğumuz vatanın bu güzel şehri Gaziantep, işte böyle bir kervanın hedef noktasıdır. Şehirde gizli bir zekânın ve gelişmeye mütemayil bir zihniyetin istikbâl vadeden varlığı mevcuttur. Ona yalnız erzak verin kâfi.

Bu kültür erzağını ulaştırmak için zaman zaman dergilerin, mecmuaların çıktığı görüldü. Kendi çaplarında Antep'in kültür

faaliyetine yardım etme gayesiyle hareket eden bu mecmualar esfle kaydedelim ki imkânsızlık çölünde yok oldular.

Bugünse bu satırlar ve bu sayfalar yüzlerde sevinç, ümit, azim ışığı yanarak yazılmakta ve basılmaktadır. Zira bu ciddi meseleyi yine ciddi yollarla ele alan (Kültürçüler, harekete geçmiştir. Faaliyetin faydalı neticelerini görerek haz duyuyoruz.

Gençlik Sesi'nin muhtelif gençlik kolları arasında yaşatılması dileği ile konuyu bitirirken bütün münevver hemşerileri ve gençliği bir kere daha kültür kervanına davet ederiz. Çünkü bu yüzbinlik şehirde, bütün bölgeye ve hattâ sath-ı vatana ışıklarını saçacak kültür meşalesini tutuşturmak hepimizin vazifesidir.

Not: Bu yazı derneğimizin haftada bir yayınladığı (Gençlik Sesi) gazetesinin (Yeşil Fıstık) sayısından alınmıştır.

Mustafa YAZGAN

Bilmezdim Sebebini

Yayla güzeli ne olur gel beri

Görmek istiyor gözlerim seni

Sen kanarya, ben kafes, gel kapatayım seni

Hoppa cicom, hoppa, seviyorum ben seni.

Münir Nurettin aheste çek kürekleri derdi,

Bilmezdim sebebini. Meğerse aşklar için

Söylermiş bu tatlı sözleri.

Mahmut TÜRKMEN

Tarihi Belkis Harabelerinde üç Gün ve Dışarıya KAÇIRILAN HAZİNELER

Mehmet SOLMAZ

(Sayı 8 den devam)

Belkis ismi nereden verilmiştir:

Belkis köyüne Belkis isminin verilmesinin rivayet kabiliyetinden iki ihtimal vardır:

1- Davut Peygamberin oğlu Süleyman Peygamberle Yemen (Saba) ülkesinde hüküm süren Belkis melikesinin ismine izafeten verildiği. Halbuki bu rivayet çok zayıftır. Çünkü Süleyman Peygamber Filistin'de, Belkis ise Yemen'de yaşadığına göre Belkis köyüyle bir alâkasının olmaması lâzımdır. Belkis'te ki tarihî harabelerdeki yapılan kazılarda ve çıkarılan para, taş, ziynet eşyalarında benim iskata çalıştığım fikri tamamen desdekler durumdadır.

2- Belkis köyünde yapılan kazılarda çıkan bakır paraları temizlettiğim ve üzerindeki yazıları okuduğum zaman şimdiki kullandığımız harfieri hemen aynısı olduğu; halbuki Süleyman Peygamberle ilgisi olmaması lâzımdır. Belkis kelimesi Roma dilinde kullanılan bir kelimedir, anlamı şimşek, yıldırım demektir.

Taşlardaki yazılar:

Belkis köyünde yüzlerden fazla mağara, binlerce mezar vardır. Hele Belkis köyünün yarım saat batısında Hâkim deresi adında bir dere vardır. Dere içerisinde 50 kadar mağara ile bir kaç adet su yolu bulunuyor. Mezkûr dere'de köprüye yakın bir su yolu var. Su yoluna 6 kişi girip her ne kadar ilerledik ise bir türlü sonunu bulamadık. Su yolu 1,5 metre genişliğinde, 2 metre yüksekliğindedir. İçerisinde yer yer körleşmiş su kuyuları bulunmaktadır. Su yolundan sonra derenin sağ tarafında bulunan bir mağara var. Mağaranın kapısında bir kartal resmi, altında yazılar ve yazıların altında muhtelif erkek resimleri... Bir başka mağaranın kapısında 4 adet insan resmi, resimlerden birisinin elinde bir meşale, birinci sıra resimlerin altında bir sı-

ra heykel daha var. İkinci sıra resimlerin tertibi bir kartal bir adam...

Sandıklı mağara dedikleri çok meşhur bir mağara vardır. Mağaranın içerisinde kuzey, güney, batı istikametinde olmak üzere kayadan oyulmuş 9 tane mezar vardır. Mezarlardaki çukurların uzunluğu ile derinliği bugünkü mezarları andırmaktadır. Mezarlardan birisini kazdığımızda, kırılmış şişe parçaları, yüzük kaş'arı ile bir miktar bakır para çıkmıştı. Bu paralardan birisini temizlettiğim zaman üzerinde bir erkek resmi, arkasında kilseye benzer bina, binanın önünde bir anahtar resmi vardı

(Devam edecek)

Şehrimizin Ezilen Sanayii

(Sayfa 9 dan devam)

kânlar sağlanması, zanaatkârların dileklerinin ve fikirlerinin dinlenilmesi, bankaların bir tüccara, bir müteahhite açtığı kredinin yarısı kadar o zanaatkârlarada açması ile mümkün olabilecektir.

İyiniyetle, anlayışla, samimiyetle meseleler ele alınıp tolerans havası içinde mütalâa edildikçe, en gereksiz gibi görünen fikirlere kıymet verildikçe, kısa bir gelecekte Manchesterler değil, memleketimizde bir çok Detroitler hakikat olacaktır.

M. Güner SAMLI

Uğur Mutlu

ile

Merkez Yönetim Kurulu Muhasibimiz

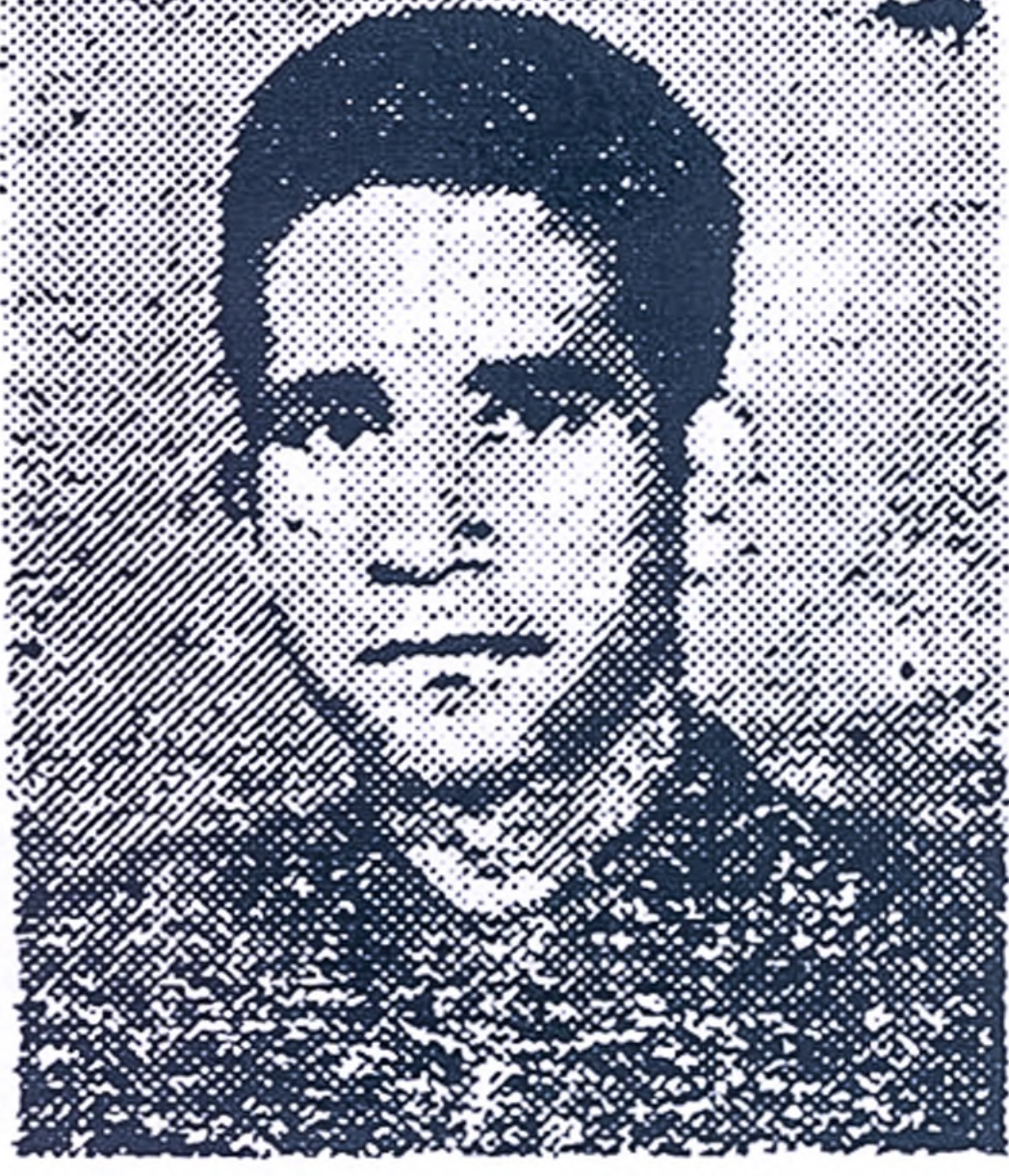
Mehmet Atacan

30.6.958 günü nişanlandılar.

Tebrik ederiz.

Keşiş Dağı Arpalık

Kültür Derneği yayınları arasında yedinci kitap olarak çıktı

Genç yazarımız Mehmet Solmaz'ın Kültür Derneği yayınlarından çıkarmakta olduğu (Keşiş Dağı Arpalık) adındaki kitabının baskısı bitirilerek kitap satışa çıkarılmıştır.

Gazetemizin eski yazarlarından Mehmet Solmaz'ın bu kitabı 32 sahife olup içinde yazının fıkra ve makaleleri mevcuttur.

Keşiş Dağı Arpalık, büyük bir emek ve titizliğin mahsulüdür.

Genç yazarın önümüzdeki günlerde diğer yazdığı eserleri de neşredeceğini

KÜLTÜR DERNEĞİ GECESİ

"Kültür Derneği,, nin hazırlamakta olduğu "Gece,, lerden birisi, 7 Temmuz akşam saat 8.30 da eski Halkevi Aile Bahsinde yapılmıştır.

Müzik Öğretmeni Ferit Ginol'un idaresindeki Oyun Ekibi, -Bürüksel'e gidecek olan- şehrimiz Folklor Ekibi ve Türk Musikisi Cemiyeti ile "Kültür Derneği,, nin Skeç ve Monoloğ topluluğu tarafından yapılan eğlence memnuniyet verici bir hava içerisinde sona ermiştir.

Bilhassa Skeçler dinleyiciler tarafından takdir edilmiş, uzun uzun alkışlanmıştır.

Gazikent 9.7.958

öğrenmiş bulunuyoruz.

Bu kitabın her türlü masrafını kendi karşılayan Solmaz, kitaptan tenn edilecek geliri de derneğe bağışlıyacaktır.

Genç yazara dernek adına teşekkür ederken kıymetli yazılarını okumalarını sayın okuyularımızı tavsiye ederiz.

Keşiş Dağı Arpalık 110 kuruş fiatla bütün kitapçılarda satılmaktadır.

Keşiş Dağı Arpalık Kültür Derneğinin 7 nci kitabı olarak çıkmıştır.

Şimdiye kadar Kültür Derneğimizin ve Gaziantep'teki Halkevinin çıkarmış olduğu kitaplar arasında satış rekorunu kıran bu eserin ikinci baskısı yapılacaktır.

Kitap 500 adet basılmış olup bir günde 300 adet satılmıştır. Halk psikolojisini işliyen konularla süslenmiş bulunmaktadır.

Mezkûr kitabın ön sözü Avukat Hulûsi Yetkin tarafından yazılmıştır. Kitap Gaziantep ilköğretim müfettişi Muhittin Canpolat'a ithaf olunmuştur.

Metin ESEN
Yeni Ülkü 9.7.958

GURBETTE GAZİANTEP'E SESLENİŞ

Karım acıkmasa

Aramam seni

Bizar olup yemeklerden

Susayıpta içmesem

Hatırlamam seni

Çorak sulardan.

Ve uyumasam,

Anmam seni

Bekâr odamda.

Dertleşecek sırdaşım olsa.

Dost demem,

Yanaşamam seni vâda

Sevecek güzel olsa

Gelibolu'da...

1 Şubat 958 - Gelibolu - Fikret ÖZ

BİR SAN'AT GECESİ

1958 Milletlerarası Bürüksel sergisine katılıp, folklor, dans ve müzik gösterileri yapacak Türk folklor ekipleri arasında Ankarada derece almış ekibimiz, 7.7.958 akşamı Gazişehir hemşehrilerine, öğretmen okulunun serin bahçesinde son bir defa daha gösteriler yaptılar.

Kültür Derneğinin organize, müzik ve tiyatro kollarının da iştirak ettiği geceye, Dernek Başkan vekili Avukat Hulûsi Yetkin arkadaşımız beni de davet etmek nezaketini göstermişti. Burada kendilerine teşekkür etmeyi bir vecibe bilirim.

Folklor Ekibimizin Başkanı, çok kıymetli Hocam bir açılış konuşması ile ekibin ne derece engellere rağmen teşkil edildiğini belirtti... Gaziyurdun adını Avrupa şehirlerinde takdirle yad ettirecek güzide ekibimizin yetişmesinde, büyük gayretlerini esirgemeyen Hocamız Ferit Ginol'a, bilmemki hangi hemşehriniz teşekkür etmez!.. Gazişehirli Ferit Ginol'a, emin olsunlar ki, bu hizmetiyle medyundurlar!..

Gece pek neşeli geçti:

Ekibimizi teşkil eden kızlarımızdan dan Gönül Özbal, Gaye Dinler, Özden Alp, Nuray Akdoğan, Filiz Tunç, gençlerimizden Vasıf Güllü, Osman Bozkurt, meşhur davulcumuz Ali Kaplı, zurnacı Kazım Kaplı, aynı soydan Vakkas Kaplı, Aziz Kaplı, Ekip Başkanımız Ferit Ginol tarafından isimleri söylenerek misafirlere takdim edildiler..

Brüksel için diktirilmiş, mavi elbisele-ri içinde ekibimiz, Avrupada Türkleri, kıyafetleri ile de temsilde kusur etmiyecekler! Hissini veriyordu..

Ekip bu sırada, her defasında olduğu gibi bol bol alkışlandı...

Kültür Derneği Müzik kolu üyesi Ömer Gök'den cumbuşla halk türküleri dinledik.

Temsil kolu «Nakıp Ali sineması» sikeçini takdim etti.

Daha sonra oynadıkları diğer «Saz dağılışı» ve «Tabakhane» sikeçlerinde de muvaffak oldular..

Hele Gaziantep musiki cemiyetinden Orhan Şanlı pek takdir edildi. Müzik za-yıf olmakla beraber, güzeldi.

Bunu takiben gül pembe yemeniler kanarya sarısı çoraplar, gök mavisi çuha şalvarlar, aynı renkte sırmalı cepkenler, başlarına iğne ovası sarı ipekle işlenmiş minyon püsküllü terlikler üstüne döküm döküm ipek poşular sarılmış olarak pistte yer alan delikanlıların arasında aynı renk kumaşlarla giyinmiş kızlarımız yer alıyorlardı.

Sırasıyla ekibimiz: Şirinnar, Dokuzlu, Oğuzlu, Çibikli, Fatıge ve Demmune mendilli halk oyunlarını oynadılar.

Bilhassa pek zor ve hareketli olan Dokuzlu ile bale oyunlarına örnek alınabilecek Çibikli pek çok alkış topladı.

Orta Avrupa'nın göbeğinde çalınacak davul ve öttürülecek gümüş hışışılı, gümüş zurna, şimdi misafirlerin çevrelediği pistte kolkola kenetlenmiş bir vücut gibi rakeden, kahraman dedelerin mert çocukları olarak yere zinde ve çevik adımlar vuran, gençlerin önünde çalıyorlardı.

Gençler davul zurnaya değil, davul zurna adeta zıplayan gençlere ayak uydu-ruyordu. Bunlar sanki yayından kopmuş birer ok, yavrusu ile hep yerinde sıçrayarak şakalaşan ceylân, zaman zaman «Hey hey!», diye, rind vuruşlarla yerinde kükreyen birer aslan idiler!

Erkeğin aslanı olurda, diğinin aslanı olmaz mı?

Bunların kimisi yeveli kimisi yelesizdi! Bunlar, 7 ve 9 Ağustos Türk günün- de Bürüksel'de de dün nasıl ok yay'da dedeleri Viyana kapılarında kükredi iseler öyle kükreyeceklerdi.

Bunlar, Gaziantep için «Verdün», di-yen düşman kıt'alarında, salıp'in parlaması, Hilâl'in sönmesi uğrunda ordular ka-

rargâhı olmuş ülkelerde, biz dünkü neslin bugün dimdik ayakta duran vakur çocuklarıyız diyeceklerdil..

Ginol'lar, Özbal'lar, Akdoğan'lar, Gül ve onun Filiz'leri, yolunuz şan ve şerefe açık olsun!..

Faik MUHSİNOĞLU

Yeni Ülkü, 9.7.958

ADIM ADIM TÜRKİYE

Naci kökdemir tarafından 15 günde bir yayınlanan Adım Adım Türkiye dergisinin 1 ve 2nci fasikülleri yayınlanmıştır. bu fasiküller Gaziantep'i tanımakta olup birçok resimlerle süslenmiştir.

GAZİANTEP KÜLTÜR DERNEĞİ KİTAP VE BROŞÜR YAYINLARI

Aydi Divanı (Ömer Asım Aksoy-Şakir Sabri Yener-Ali Nadi Ünler) 300 Kr.

1 - Gaziantep'in Yakın Tarihinden Notlar ve Hatıralar. (Şakir Sabri Yener) 200 kuruş, Gaziantep'in Maarif tarihi.

2 - İlk - Şiir kitabı (Ertuğrul Karakoç) 25 Kr.

3 - Burası Sınır Şehri Gaziantep (Halim Yagcıoğlu) 50 Kr.

4 - Bizden Şiir kitabı (A. Gani uncugil) 25 Kr.

5 - Ballı Kaya Şiir kitabı (Uğuroğ Barlas) 70 Kr.

6 - Gaziantep Türküleri ve Manileri (Cemil güç yetmez) 300 Kr.

7 - Keşiş Dağı Arpalık (Mehmet Solmaz) Fiati 110 Kr. Fıkra Makaleler.

8 - Gaziantep Dolaylarında Türkmenler ve Baraklar (Ömer Özbaş) Basılıyor.

9- Kitâbeleri (Şakir Sabri yener, Basıyor.

ÖĞRETMEN OKULU MEZUNLAR GÜNÜ

26.Haziran. 1958 akşamı Okulda ilk mezunların mesleğe girişleri münasebetiyle çok başarılı bir gece hazırlanmıştır. Gaziantep İlk öğretmen okulumuz Gaziyurdun sabırsızla beklediği ilk mezunlarını vermiştir. Gaziantep'in en çok ihmale uğrayan maarif sahasında büyük bir boşluğu doldurmaya çalışan Öğretmen Okulu müdür ve öğretmenlerine başarılar dileriz. Okulda açılan sergi onbinlerce Gaziantep'li tarafından gezilmiştir.

KIZ ENSTİTÜSÜNÜN DİPLOMA TÖRENİ

5.Temmuz.1958 günü Kız Enstitümüz müdüre ve öğretmenleri başarılarına bir yenisini daha eklediler. Okul tarihinde ilk defa olarak çok beğenilen bir diploma töreni yapıldı. Gedede genç kızlarımızın meydana getirdikleri eserler davetliler tarafından büyük taktir toplanmıştır. Gaziantep maarif hayatında ilk defa hakikî bir bale bu gece sahneye konmuştur.

GAZİANTEP KIBRIS MİTINGİ

Gaziantep "Kültür Derneğinin,, hazırladığı "Kıbrıs Mitingi,, 4 Temmuzda yapıldı. Mitinge iştirak eden halk Gazişehre yakışacak nisbetteydi. Miting her hangi bir hâdise olmaksızın sona erdi. "Kültür Derneğinin,, -geçte olsa- bu mitinge izin alması ve hazırlanması takdir edilecek mahiyettedir.

Ancak esefle söylemek lâzım gelir ki; hatiblerin seçim işini üzerine alan komite, vazifesini lâyıkile yapamamıştı. Bu mitingde kuvvetli hatibleri öne, diğerlerini ise ikinci plâna almak icabederdi.

Radyoda konuşanların içinde çok iyileri vardı. Fakat bunun, yanı sıra, değil bütün dünyaya hitap etmek, üç kişiyle konuşamayacak durumda olanlarda vardı.

9.7.958

Gazikent

Kültür Derneğinin Tiyatro ve Musiki gösterisi

30 Haziran.1958 akşamı saat 20,30 dan itibaren Kültür Derneğine bağlı Gençlik Birliklerinin eski Halkevi salonunda 4 ncü gösterisi vardı. Salon dolmuştu. Çoğunluğu gençler teşkil ediyordu.

Cumhurbaşkanı ve okuyan Ömer Gök ile Darbukacı Durdu Saydam isimli gençler çok beğenildiler ve iki defa sahneye çıkmak zorunda kaldılar. Yine Kültür Derneği Musiki kolundan Mehmet Akyüz'ün okuduğu şarkı ve türküler büyük takdir topladı. Geceye Türk Musikisi Cemiyeti Folklor ekibide iştirak etmişti. Fazıl Muh-sinoğlu idaresindeki heyette: Adil Koca, Hüseyin Dülük, Sedat Çolak, Hacı ve Orhan Şanlı çok muvaffak oluyorlardı. Sadık Anların spor naklen yayını da çok beğenilmişti.

Programın ikinci kısmında Şen Tiyatro ele nanları Mehmet Ali Çamlıca'nın yazdığı (İnsan Sarrafı) isimli iki perdelik piyesini sahneye koydular. Herşeyi biliyorun zanneden cahil imam Molla rolünde Mehmet Ali Anlar, daima dolandırılan zavallı terzi Apanakyan rolünde Mehmet Ar-

pacı, hapisten kaçmış dolandırıcı sahte Avukat Hikmet rolünde Sabahattin Kazan-asmaz, Hikmet'in benzeri otel müşterisi asarlatika mütehasısı Adil rolünde Cabir Tekin, otel sahibi Necati rolünde Sadık Anlar, Hikmetin hapisane arkadaşı cüce Kerim rolünde Mustafa Bakkaloğlu, daima dolandırılan sahte avukatın müşterisi Hulusi rolünde Ökkâş Demirpençe, Adili dolandırıcı diye yanlış yakalayan şişman bir polis rolünde Mehmet Ali Balın muvaffak oldular.

Gecein geç vakitlerine kadar, boğucu bir sıcağa rağmen büyük bir seyirci kütlesi temsili takip etti. Rejisörsüz, bir çok imkânsızlıklar içinde yılmadan daha iyiye doğru koşan fedakâr gençleri tebrik ederiz. Gecein kusurlu cihetleri de vardı. Fakat gençlerin yenmek zorunda kaldıkları engelleri bilenler, bu kusurları hoş göreceklerine, gençleri teşvik edeceklerine, gençlerin elde ettiği neticenin çok iyi olduğunu takdir edeceklerine inanıyoruz.

Mehmet TAHMİSÇİ

DERNEK HABERLERİ

(Sahife 2 den devam)

mekte olup yüzlerce adet köylere kadar gönderilmiştir.

8. 30.Haziran.958 akşamı Öğretmen Okulu Müsamere salonunda Tiyatro ve Musiki Kolu 4 ncü gösterisini muvaffakiyetle vermiştir.

9. Gaziantep gençliği adına 4.Tem-

muz 958 Cuma günü derneğimizin tertip ettiği Kıbrıs mitinginde Gaziantep şehri sayılı günlerinden birini yaşamıştır.

10. 7.Temmuz.958 Pazartesi akşamı eski Halkevi aile bahçesinde Tiyatro ve Musiki kolunun tertip ettiği 5 ncü gösteri çok büyük başarı kazanmıştır.

Kültür Dergisini oku ve abone ol

Şen Tiyatronun hazırladığı (Berber Vakkas) temsilinde,
Mehmet Katircioğlu berberin çırağı rolünde

KEŞİŞ DAĞI ARPALIK

Mehmet Solmaz'ın eseri çıktı; Keşiş Dağı Arpalık. Genç Öğretmen okul tatilinden istifade ederek halkla uğraşmaya onlara bir şeyler ver neye çalışmış. Oldukça güzel bir eser. Bilhassa öğreticiliği sade lisanı çekiyor dikkati. Yazarı tebrik etmekten kendini alamıyor insan. Her se-

vienin anlayabileceği bu eserde sohbet-fıkra cinsinden olup çeşitli konulara temas edilmiş. Hele o fıkraları derlemesini yerine göre kullanmasını büyük titizlikle başarmış. Yalnız gönül isterdiki maddi kıymeti az olsun ve herkes okuyabilsin.

Necati EROĞLU

Gaziantep Kültür Dergisi
Abonelere ve öğrencilere
Fiatı 75 Kuruştur.
Altı aylığı 450; Yıllığı
900 kuruştur.

Abone ve Haberleşme
Adresi :
Hulûsi Yetkin
Adliye Karşısı
GAZİANTEP

Cönderilen Yazılar
iade edilmez.
Yazıların daktilo
edilip gönderilmesini
dileriz.